

УДК 631.15:316.4

DOI: 10.31359/2312-3427-2019-4-2-232

П.М. Матвєєв, канд. екон. наук
директор ТОВ «ЗЕМІНФОРМ»

ТИПОЛОГІЯ ТА АРХІТЕКТОНІКА МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Доведено, що процес формування системи техніко-технологічного забезпечення аграрних підприємств здійснюється в рамках економічного механізму та певних організаційних важелів. Запропоновано формалізувати організаційний механізм формування системи техніко-технологічного забезпечення виробництва продукції рослинництва через взаємодію двох основних суб'єктів – держави та підприємства. Відзначено роль та окреслено основні завдання державного техніко-технологічного забезпечення агровиробництва у вітчизняній практиці. Охарактеризовано організаційно-економічний інструментарій, який впливає на формування систем забезпечення виробничої діяльності аграрних підприємств. Формалізовано пріоритетні напрями фінансування оновлення складу машинно-тракторного парку сільськогосподарських товаровиробників на мікрорівні. Обґрунтовано наявність технічної кризи в сільському господарстві та запропоновано декілька шляхів для її усунення. Визначено основні фактори, які гальмують процес оновлення основних засобів у сільському господарстві. Відзначено роль держави у забезпеченні технічного оснащення аграрного сектора.

Ключові слова: механізм, аграрне підприємство, організаційно-економічний інструментарій, механізм, сільське господарство, оновлення основних засобів, техніко-технологічного забезпечення.

Постановка проблеми. Емерджентні властивості систем ресурсного забезпечення реалізуються у внутрішньому середовищі підприємства, відкриваючи йому можливості для реалізації тих чи інших задач виробництва, впливаючи тим самим на товарну спеціалізацію підприємств-виробників сільськогосподарської продукції, визначаючи перспективи їх ринкового успіху та результативність основної діяльності. Отже, поряд з економічними передумовами та принципами забезпечення виробничого процесу технікою та технологіями, процес формування та використання

систем техніко-технологічного забезпечення виробництва продукції є об'єктом управління діяльністю підприємства. Відповідно, об'єктивними є організаційні аспекти реалізації процесу техніко-технологічного забезпечення виробництва продукції в сільськогосподарських підприємствах та формування відповідних систем та підсистем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням ресурсного потенціалу аграрних підприємств займалися такі науковці, як: Бурачек І.В. Михайленко Н.В. [1], Вініченко І.І., Сорока Ю.О. [2], Горшков М. А. [3], Ільчук О. М. [4], Клокар О. О. [5], Лозовський О.М., Горшков М. А. [6], Піняга Н. О. [7], Ходаківська О.В., Шпикуляк О.Г., Супрун О. М. [8] та ін. Проте постійні зміни умов діяльності суб'єктів господарювання потребують додаткових досліджень механізмів управління розвитком ресурсного потенціалу аграрних підприємств

Формулювання цілей статті. Метою статті є обґрунтування типології та архітектоніки механізмів управління розвитком ресурсного потенціалу аграрних підприємств

Виклад основного матеріалу дослідження. Організаційні аспекти процесу, що досліджується, проявляються як умови реалізації принципу адитивності системи техніко-технологічного забезпечення виробництва продукції підприємства та її підсистем, тобто системи техніки та системи технологій. Отже, процес формування системи техніко-технологічного забезпечення протікає не тільки в рамках економічного механізму, а й певних організаційних важелів. Найбільш вдалим шляхом пояснення принципів, умов та закономірностей протікання процесу формування систем техніко-технологічного забезпечення виробництва продукції сільськогосподарських підприємств є формалізація організаційно-економічного механізму реалізації вказаного процесу.

Формалізувати організаційний механізм формування системи техніко-технологічного забезпечення виробництва продукції рослинництва у сільськогосподарському підприємстві пропонуємо наступним чином: з організаційної точки зору лише два суб'єкти здійснюють вплив на формування систем техніко-технологічного забезпечення виробництва продукції сільськогосподарським підприємством – безпосередньо підприємство, яке здійснює свою виробничу політику, та держава, яка здійснює свій регуляторний вплив.

При цьому підприємство намагається підвищити гнучкість своєї товарної спеціалізації в контексті збільшення ефективності основної діяльності шляхом вдосконалення технологій виробництва продукції на інноваційній основі, що потребує постійного оновлення складу машинно-

тракторного парку для реалізації більш прогресивних технологічних рішень. В свою чергу, держава намагається реалізувати доктрину свого інноваційно-інвестиційного розвитку, яка в частині впливу на техніко-технологічне забезпечення агровиробництва зводиться до:

– залучення заходів прямої державної підтримки оновлення складу технічних засобів, яка реалізується у програмах часткової компенсації витрат на придбання сільськогосподарської техніки;

– вдосконалення нормативно-правової бази технічного та технологічного розвитку шляхом прийняття відповідних нормативно-правових актів;

– застосування заходів непрямого впливу, які передбачають певну регуляцію ресурсних ринків та вплив на політику їх суб'єктів з метою створення передбачених умов здійснення виробничо-комерційної діяльності сільськогосподарськими підприємствами.

Отже, єдиним суб'єктом макросередовища, що справляє виражений вплив на формування систем техніко-технологічного забезпечення виробництва, є держава. Зважаючи на характер її регуляторного впливу в сучасних умовах, найбільш розвинутим інструментом цього впливу є вдосконалення нормативних актів.

Згідно з використаним нами підходом, організаційно-економічний механізм формування системи техніко-технологічного забезпечення виробництва продукції рослинництва являє собою систему взаємодії сукупностей факторів економічного та організаційного характеру, суб'єктів опосередкування їх дії та інструментів впливу з урахуванням ознак приналежності до внутрішнього (мікро-) або зовнішнього (макро-) середовища, що безпосередньо впливають або беруть участь в процесі формування системи технологій та системи технічних засобів.

Не дивлячись на наявність одних і тих самих суб'єктів формування систем техніко-технологічного забезпечення, головним з яких залишається підприємство, їх сукупності, що опосередковують прояви факторів організаційного та економічного механізмів, в зовнішньому середовищі суттєво відрізняються. Більш того, формалізований організаційний вплив на формування систем техніко-технологічного забезпечення з зовнішнього середовища підприємства наразі здійснює лише держава шляхом використання таких інструментів, як: державні дотації та компенсації при придбанні технічних засобів; опрацювання документів правового забезпечення розвитку техніки та технологій; заходів з підтримки вітчизняних виробників техніки; регулювання імпорту технічних засобів зарубіжного виробництва. В свою чергу, підприємство на мікрорівні

вдається до залучення таких інструментів формування систем техніко-технологічного забезпечення свого виробництва, як: управління складом та структурою технічних засобів; освоєння нових технологій та їх фрагментів при виробництві продукції; адаптації існуючих технологій до змін в номенклатурі виробництва.

Інструментарій суб'єктів опосередкування впливу факторів економічного механізму, як в мікросередовищі, так і в макросередовищі, є більш різноманітним, як і склад суб'єктів зовнішнього середовища. З одного боку, така ситуація зумовлюється економічною незалежністю підприємств-виробників сільськогосподарської продукції та об'єктивністю економічних процесів на ринку технічних засобів, а також розвитком науково-технічного прогресу, а з іншого – об'єктивність економічних процесів завжди є значно вищою за об'єктивність процесів організаційних, пов'язаних зазвичай з намаганнями суб'єктів відносин певним чином пристосуватися до мінливого економічного середовища. Крім того, економічний інструментарій сільськогосподарських підприємств є значно ширшим та таким, що зводиться до створення можливостей реалізації економічних заходів.

Об'єктивна необхідність поєднання економічного підґрунтя з організаційними заходами додатково зумовлює необхідність формалізації саме організаційно-економічного механізму формування систем техніко-технологічного забезпечення. При цьому до складу суб'єктів зовнішнього середовища, що опосередковують вплив економічного механізму, поряд з державою відносяться: вітчизняні підприємства-виробники та імпортери сільськогосподарської техніки; суб'єкти фінансового ринку, передусім, банки та кредитні спілки; науково-дослідні установи, що виконують прикладні дослідження в сфері розвитку агротехнологій. Такий склад суб'єктів зумовлює і набір інструментів впливу на формування систем техніко-технологічного забезпечення виробництва продукції рослинництва в сільськогосподарських підприємствах, які зводяться до реалізації інженерно-технічної політики держави в сільськогосподарському виробництві, розробки та впровадження нових технологій і машин, кредитування інвестиційних проектів в сфері аграрного виробництва, а також виробництва, імпорту та постачання сільськогосподарської техніки.

Безумовно, застосування достатньо широкого та різнопланового складу інструментів організаційного та економічного характеру, що впливають на формування систем забезпечення виробничої діяльності підприємств, що розглядаються, зумовлює залучення відповідного складу інструментарію суб'єктом мікросередовища, тобто, підприємством. До

складу інструментів економічного характеру, що застосовуються підприємствами, відносяться: інвестиційна діяльність підприємства, структурні та об'ємні зрушення в виробництві продукції, залучення кредитних ресурсів, залучення технічних засобів за орендними, передусім, лізинговими схемами. При цьому залучення економічного та організаційного інструментарію на рівні підприємства ми розглядаємо, як реакцію на застосування визначеного переліку інструментів суб'єктами макросередовища.

Крім того, слід зауважити, що інструментарій формування технологічної складової системи техніко-технологічного забезпечення може бути досить глибоко диференційованим, адже виробнича реалізація технологічних рішень потребує залучення фактично всіх видів матеріальних ресурсів, а отже конкретизувати їх можна аж до конкретного виду паливо-мастильних або насінневих матеріалів, мінеральних добрив або засобів захисту рослин, а також застосування тих чи інших підходів до їх постачання. Проте, подібне поглиблення в контексті формалізації організаційно-економічного механізму формування систем техніко-технологічного забезпечення не є доцільним, адже в цьому випадку специфічні особливості залучення окремих видів матеріальних ресурсів не дозволяють виокремити загальні процеси формування вказаних систем. До того ж, ситуація на всіх без винятку ринках ресурсів для аграрного виробництва характеризується нееквівалентністю обміну цих ресурсів та сільськогосподарської продукції, а визначальною для формування систем технологій була і залишається, пов'язана з нею, система технічних засобів, від розвитку якої залежить прогресивність та результативність формування та функціонування системи техніко-технологічного забезпечення, в цілому.

В зазначених умовах стратегії виробничо-комерційної діяльності сільськогосподарських підприємств є орієнтованими на швидке отримання результатів, як правило, на протязі одного маркетингового року. При цьому основними напрямками розміщення фінансових ресурсів суб'єктів господарювання є придбання якісного насіння, добрив та засобів хімічного захисту рослин, адже саме ці ресурси виробничого процесу забезпечують найбільшу віддачу у короткостроковому періоді. Цілком зрозуміло, що зазначена обставина не сприяє розвитку техніко-технологічного та матеріально-технічного забезпечення, адже застосування вказаних ресурсів відбувається у більшості аграрних підприємств з використанням застарілих зразків вітчизняної техніки, а економічний ефект, що формується завдяки використанню при виробництві продукції рослинництва, як правило

витрачається не на оновлення складу основних засобів. Останнє зумовлено цілою низкою причин, як суб'єктивного, так і об'єктивного характеру. До складу об'єктивних причин слід відносити низьку ефективність розміщення коштів в оборотних засобах, а саме в придбанні якісних сировинних компонентів аграрного виробництва, про що йшлося вище, а до суб'єктивних – спрямування накопиченого прибутку на споживання, а не його акумулювання для подальшого реінвестування в розвиток матеріальної бази підприємства.

Результати застосування визначеного складу інструментів організаційного та економічного характеру на мікрорівні дозволяють формалізувати пріоритетні напрями фінансування оновлення складу машинно-тракторного парку сільськогосподарських підприємств, як системи технічних засобів. При цьому у практичній діяльності підприємств, зазвичай, має місце їх поєднання, однак один з формалізованих напрямів завжди залишається пріоритетним для конкретного підприємства.

Традиційним напрямом фінансування оновлення складу машинно-тракторного парку, який повністю відповідає умовам відтворення капіталу сільськогосподарських товаровиробників, є придбання техніки за рахунок формування амортизаційних фондів на реновацію об'єктів основних засобів. Діюча нормативна база нарахування амортизації, застосування прискорених форм амортизації основних засобів, мали б сприяти широкому застосуванню цього сценарію. Проте, з одного боку, дефіцит оборотних коштів сільськогосподарських підприємств постійно заважає їм формувати фонди оновлення складу основних засобів, з іншого боку, згідно чинного законодавства про оподаткування прибутку підприємств, об'єкти основних засобів можуть бути придбані за рахунок прибутку після оподаткування. Така ситуація не сприяє раціональному використанню амортизаційних фондів аграрних підприємств в напрямку оновлення складу машинно-тракторного парку та підвищення його технічного рівня.

Придбання сільськогосподарської техніки за рахунок використання кредитів банків є найбільш поширеним, на сьогоднішній день, напрямом фінансування формування та оновлення складу активної частини основних засобів аграрних підприємств. При цьому конкуренція на ринку банківських послуг та достатня ефективність виробництва та збуту продукції рослинництва певною частини стабільно функціонуючих підприємств зробили придбання техніки у кредит доступним для переважної їх більшості.

Проте підвищений рівень цін на якісну та прогресивну сільськогосподарську техніку зумовлює високі витрати на обслуговування кредитів, які часто не покриваються ефектом від поточної діяльності або не залишають підприємству можливостей для розміщення коштів в інших напрямках свого розвитку.

Застосування лізингових схем придбання сільськогосподарської техніки є прогресивним напрямом фінансування розвитку та оновлення машинно-тракторного парку суб'єктів господарювання аграрного сектора економіки України. Більш того, застосування лізингу при розподілі продукції довготривалого використання виробничо-технічного призначення на ринку є загальноприйнятною практикою в усьому світі вже на протязі більш ніж шістдесяти років. Проте недоліки у функціонуванні операторів ринку лізингових послуг, що мали місце на протязі останніх 10-15 років, численні факти шахрайства, неповернення коштів чи обладнання, суттєво гальмують розвиток та поширення цього напряму фінансування формування складу основних засобів сільськогосподарських підприємств. Більш того, на сучасному етапі, застосування лізингових схем зумовлює більш значне підвищення вартості об'єктів основних засобів, ніж при використанні кредитів банків. На фоні застосування банківськими структурами схем кредитування придбання технічних об'єктів, при яких сам об'єкт основних засобів є об'єктом застави, фактично, створюють суттєву конкурентну перевагу банківського кредитування перед застосуванням лізингових схем. Зумовлюється останнє, в значній мірі, і тією обставиною, що вітчизняний споживач при придбанні техніки на умовах лізингу змушений сам вдаватися до пошуків лізингової компанії, яка б придбала та передала йому об'єкт у обраного раніше виробника.

Практика ж застосування лізингу техніки в зарубіжних країнах змушує виробників техніки включати лізингові компанії в структуру систем розподілу власної продукції через надання їм певних комерційних переваг чи участі в капіталі останніх. Таким чином, навіть через тривалий період намагань поширення лізингових схем при формуванні складу активної частини основних засобів сільськогосподарських підприємств реальна ситуація з їх практичним застосуванням бажає бути кращою.

Придбання сільськогосподарської техніки за рахунок прямих інвестицій в економіку аграрних підприємств також є, на сьогоднішній день, одним з найпоширеніших шляхів фінансування формування та оновлення складу машинно-тракторного парку. Не дивлячись на ефективність цього напряму, кількість сільськогосподарських товаровиробників, охоплених його проявом залишається не надто великою

через нестабільність ефективності виробництва продукції рослинництва та низький ступінь концентрації капіталу в аграрному секторі економіки держави.

Однак, як свідчить, досвід діяльності більшості підприємств, які розвиваються з участю потужних інвесторів, ними досягається висока ефективність діяльності у достатньо короткотривалі терміни. Останнє, в свою чергу, є доказом достатньо високої потенційної ефективності сільськогосподарського виробництва в Україні, проте досягнення стабільного рівня результативності сільськогосподарського виробництва вимагає суттєвих капітальних вкладень у створення виробничої інфраструктури підприємств аграрного сектора, які, на сьогоднішній день, під силу лише бізнесовим структурам, що прийняли рішення щодо розвитку проектів в сфері агробізнесу. З позицій формування та оновлення складу основних засобів агровиробництва, підвищення рівня техніки і технології, зміцнення конкурентних позицій сільськогосподарських товаровиробників та підвищення ефективності їх функціонування, процес підвищення інвестиційної привабливості аграрного сектора можна розглядати, як позитивний. До того ж його активізація дозволить підвищити рівень концентрації капіталу у сільськогосподарському виробництві, а отже вирівняти конкурентну ситуацію на аграрному ринку на користь товаровиробника. Однак підвищення інвестиційної привабливості галузі на сьогоднішній день, на жаль, ускладнюється інтенсивним розвитком процесів інтеграції економіки України в глобальний економічний простір, який призводить не лише до позитивних наслідків, а й до негативних, в першу чергу, посилення конкуренції на внутрішньому ринку держави між вітчизняними товаровиробниками та постачальниками імпортованої продукції, що, безумовно, відбивається на результативності діяльності суб'єктів виробничої сфери агропромислового комплексу.

На нашу думку, існує три способи розв'язання проблеми технічної кризи в сільському господарстві. Перший передбачає об'єднання бюджетних та банківських коштів і спрямування їх на технічне переоснащення села, другий – концентрація приватних та кредитних ресурсів для створення фінансово-промислових груп і консорціумів з виробництва тракторів та комбайнів і третій – розширення можливостей фінансового лізингу, об'єднання заводів-виробників, переробних підприємств, комерційних структур та банків для створення лізингових компаній.

Беручи до уваги конкретну ситуацію з технічного оснащення сільськогосподарських підприємств на місцях, слід активніше знаходити можливості залучення їх власних коштів до відновлення матеріально-ресурсної бази. З цією метою, на наш погляд, доцільно встановити для всіх сільськогосподарських підприємств незалежно від форми власності обов'язкове відрахування певної частини коштів від усіх джерел їх надходження до внутрішнього фонду відновлення матеріально-технічної бази, тобто необхідно гармонізувати амортизаційну політику в аграрному секторі з задачами технічного переоснащення його галузей.

Заслуговує на увагу ширше застосування довгострокового кредитування сільськогосподарських товаровиробників з метою придбання як вітчизняних так і зарубіжних технічних засобів. Практика переконливо свідчить, що своєчасне технічне переоснащення сільськогосподарського виробництва дасть можливість нарощувати обсяги і рівень конкурентоспроможності аграрної продукції, підвищити ефективність галузі.

Ряд суттєвих проблем формування та оновлення складу основних засобів сільськогосподарських підприємств лежать в площині функціонування вітчизняного ринку сільськогосподарської техніки. Не дивлячись на доступність продукції для споживача, постачальники фактично не пропонують схем фінансування придбання техніки її споживачами. Хоча в зарубіжній практиці загальноприйнятним є рекомендація або, навіть, нав'язування виробником чи посередником певного пакету банківських послуг чи послуг лізингових компаній при організації продажів продукції. При цьому останнє є цілком ефективним інструментом реалізації політики просування сільськогосподарської техніки при її маркетингу на внутрішньому ринку.

Однак, на сьогоднішній день, така практика ще недостатньо поширена на українському ринку сільськогосподарської техніки. Причинами цього є, по-перше, низька платоспроможність вітчизняних сільськогосподарських товаровиробників та незацікавленість суб'єктів вітчизняного ринку фінансових послуг у розміщенні кредитних та інвестиційних ресурсів в аграрному виробництві. Таким чином, вирішення задач побудови системи раціональних схем фінансування придбання сільськогосподарської техніки не тільки вирішить зазначені вище задачі підвищення техніко-технологічного рівня виробництва та ефективності діяльності підприємств аграрного сектора, а й активізує протікання комерційних процесів на ринку техніки для сільського господарства.

Висновки. Таким чином, переважна більшість дослідників вбачає основну проблему занепаду матеріально-технічної бази у нееквівалентності обміну ресурсів та продукції сільського господарства. Безумовно, не можна ігнорувати цю проблему, але ефективним для галузі шляхом її вирішення, на наш погляд, є не тільки здешевлення ресурсів, а й подорожчання сільськогосподарської продукції, тим більше, що це відповідає світовим тенденціям зміни цін на продовольство. Однак не можна допустити, щоб весь додатковий ефект від подорожчання сільськогосподарської продукції утворювався та інвестувався у сферу обігу, а не виробництва.

Отже вирішення сучасних проблем технічного оснащення аграрного сектора можливе лише за умови дотримання комплексного підходу при реалізації регулюючого впливу на аграрний ринок, в цілому, а саме заходів з вдосконалення управління ефективністю діяльності сільськогосподарських товаровиробників та раціоналізації протікання комерційних та фінансових процесів на ринку сільськогосподарської техніки. При цьому пріоритетною задачею є регулювання процесів формування доходів сільськогосподарських товаровиробників з метою стимулювання їх можливостей, як споживачів на ринку сільськогосподарської техніки.

Бібліографічний список.

1. Бурачек І. В., Михайленко Н. В. Сучасний стан та перспективні напрями розвитку сільського господарства в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 21. С. 134–137.
2. Вініченко І. І., Сорока Ю. О. Ефективність використання ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 22. С. 34-37.
3. Горшков М. А. Управлінський зміст ресурсного потенціалу аграрного сектору. Вісник Хмельницького національного університету. 2013. Т. 2. № 4. С. 66-70.
4. Ільчук О. М. Наукові засади державного регулювання аграрної сфери в умовах підвищених ризиків. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2013. Вип. 181(4). С. 193-199.
5. Клокар О. О. Ресурсний потенціал аграрного сектора економіки: теоретичні та практичні аспекти дослідження його ефективного відтворення. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Вип. 5. Ч. 1. С. 183-188.

6. Лозовський О.М., Горшков М.А. Взаємозв'язок факторів і показників відтворення ресурсів аграрного сектора. Економіка: реалії часу. 2016. №1. С. 107-113.

7. Піняга Н.О. Вивчення потреби ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств системним підходом. Агросвіт. 2013. № 9. С. 62-64.

8. Ходаківська О.В., Шпикуляк О.Г., Супрун О.М. Інститути «зеленої економіки» у забезпеченні сталого розвитку агросектору: теоретичний вимір. Бізнес інформ. 2017. № 7. С. 13-18.

Матвеев П.М. Типология и архитектура механизмов управления развитием ресурсного потенциала аграрных предприятий.

Доказано, что процесс формирования системы технико-технологического обеспечения аграрных предприятий осуществляется в рамках экономического механизма и определенных организационных рычагов. Предложено формализовать организационный механизм формирования системы технико-технологического обеспечения производства продукции растениеводства через взаимодействие двух основных субъектов - государства и предприятия. Отмечена роль и обозначены основные задачи государственного технико-технологического обеспечения агропроизводства в отечественной практике. Охарактеризован организационно-экономический инструментарий, который влияет на формирование систем обеспечения производственной деятельности аграрных предприятий. Формализовано приоритетные направления финансирования обновления состава машинно-тракторного парка сельскохозяйственных товаропроизводителей на микроуровне. Обоснованно наличие технического кризиса в сельском хозяйстве и предложено несколько путей для его устранения. Определены основные факторы, которые тормозят процесс обновления основных средств в сельском хозяйстве. Отмечена роль государства в обеспечении технического оснащения аграрного сектора.

Ключевые слова: механизм, аграрное предприятие, организационно-экономический инструментарий, механизм, сельское хозяйство, обновление основных средств, технико-технологическое обеспечение.

Matvieiev P.M. Typology and architectonics of managing mechanisms for the resource potential development of agricultural enterprises. The purpose of the article. It is determined that the system emergent properties of resource support shape the prospects of agricultural enterprises development. It

is proved that the process of forming the system of technical and technological support of agricultural enterprises is carried out within the framework of the economic mechanism and certain organizational levers. The role and main tasks of the state technical and technological support of agricultural production in domestic practice are outlined. The organizational and economic toolkit that influences the formation of systems for ensuring the production activity of agricultural enterprises is characterized. Priority directions of financing the composition modernization of the machinery and tractor fleet of agricultural producers at the micro level were identified. The main problems that arise in the process of attracting investments for upgrading the technical and technological support of agricultural sector entities are outlined.

Methodology. Using the formalization method, an organizational mechanism was proposed for forming a system of technical and technological support for the crop production in an agricultural enterprise through the interaction of two main subjects – the state and the enterprise. The interaction process between the state and the enterprise in terms of micro-level and macro-level through organizational and economic tools is described. The main factors are given that hinder the renewal process of fixed assets in agriculture. The state role in ensuring the technical equipment of the agrarian sector was noted. The existence of the technical crisis in agriculture has been substantiated and several ways to remedy it have been proposed.

Conclusions. It is established that the majority of scientists see the main problem of declining material and technical base in the non-equivalence exchange of resources and products in agriculture. The solution to this problem is possible due to lower prices for resources for agricultural production and higher prices of products. The state role in ensuring the technical equipment of the agrarian sector is highlighted and the expediency of introducing a comprehensive approach in its regulatory influence is substantiated.

Keywords: mechanism, agricultural enterprise, organizational and economic tools, mechanism, agriculture, renewal of fixed assets, technical and technological support.

Стаття надійшла до редакції: 23.10.2019 р.